

and of all
editors and

ze the beauty
to realize in

isch. Als de
van dit werk
betieven, be-
te geven, zul-
zelf wel a.s.
staat. En zoo
de buurt, die
weten willen,
ver de heele
ja, dan neen,
t amht aller

op rolsen?
over, als ik
Zending, die
delijk zal ze
haar schrijft

die Haroen
heeft iets
of buigzaam.
le kraalooijes
vastberaden
achtende trek,
en speelt, het
sterven en ge-
am en strijd-
kat en shuw

in Mekka ge-
dassegenooten
al trots schreef

aisaro.

betrekkende (je
dschen voor-
am het er vol
eiden H. d. j.,
mogen ze nu

naar den tocht
als een bus.
telijke parelen
semge wat ik
n de kampong
en en familie-
niet meer te
en voor zijn

huis. Ik moet
speet, dat cri-
lissen. Na acht

let meer voor-

n jongen, die
g doorslikken.
emmaand) mag
aand (ik heb
te heft van de
stje. En beurt
ik, en hoor je
au weer alleen

f af — 'twas
en jongen be-

aan het be-
n G.G.D. van
Haroen ineen-
ts nitspruwe-
r, na tien mi-
d, om bij die
te leggen. Als
u ze niet voor
r op te steken.
tingen vragen,
it" geschreven

rs zie, ik heb
eijke School
laten. En ik
aar buiten om
en keer konden
zijn, en dan
il kunnen her-

r, om Moham-
te overtrede-
jes van papier
oesten dienen.
telkens onder
het overtoellige

Misschien heb
kan zijn. Maar
op een Moham-
annen zulke ge-
en omdat onze
en de jongens
van het Hoofd
a, ja zelfs van
— alleen daar-
op school.
verraste mij
ntje pakte zijn
onder zijn arm

en — verbleven met een vastberaden uitdrukking
om de dunne saamgeknepen lippen.

Ik heb Haroen al Raschid niet meer terug ge-
zien — zelfs nooit meer iets van hem vernomen
na dien tijd!

En als men bedenkt, dat alle inlandse scholen
in Batavia propvol zijn, dat er geen enkele leerling
meer wordt aangenomen, dan staat men verstand
over-zooveel fanatisme. Te meer, waar de inland-
sche jongens tot geen examen worden toegelaten,
als ze niet een gunstige verklaring van het Hoofd
der School kunnen overleggen.

Ik heb wel vogels van diverse pluimage in mijn
klas, Batakers en Chinezen, Soendanezen en
Ambonezen, Maleiers en Javanen, Menadonezen
en Boeghinezen — allen zitten broederlijk naast
elkaar.

Een klein staaltje van Chinese slimheid.

De Chinees is verplicht, om niet alleen zijn
vrouw en kinderen, maar zijn heele familie te
onderhouden. Dat schrijft zijn godsdienst hem nu
weer voor.

Al heeft een Chinees maar drie kamertjes in
zijn heele huis — ge vindt er den grootvader en
de grootmoeder van den man zoowel als van de
vrouw, den vader en de moeder, schoonpapa en
schoonmama, de respectievelijke ooms, tantes,
neven, pichten enz. Om dan vooral het gezin zelf
niet te vergeten. Alles hokt en krioelt en kijft
dan in één kamertje bij elkaar.

De rijke Chinezen (en Batavia telt er heel
wat!) laten grote huizen met tien tot twintig
kamers bouwen, om hun heele familie te kunnen
herbergen.

Ik was twee dagen „Hoofd“, omdat mijn patroon
naar een salarismeting in Bandoeng moest. Daar
deed we in Indië ook al aan!

Daar verschenen den tweeden morgen een aller-
leefst Chineesch vrouwtje met keurige goudgelakte
muiltjes — een prachtige sarong en rijk met
kanten versierde kabaja. Het zwart, gitzwarte haar
(met klapperolie mooi glanzend gemaakt) was in
een dikke wrong op het hoofd vastgemaakt en
twee gouden spelden schuiterden in de Oosterzon.

Een groote Chineesche jongen diende als tolk,
want Chineesch versta ik nog minder dan Maleisch.

Ze toonde de kwitantie van het schoolgeld f.9.87
(leermiddelen inbegrepen — die worden hier door
de leerlingen zelf bekostigd).

„Wil nou daar f.9.87 van maken?“

Ik, hoogst verwonderd: „Waarom?“

En toen kwam de uitlegging. Haar schoonmoeder
betaalde het schoolgeld van al haar kleinkinderen.
En als nou er nu tien gulden bij op schreef,
en een aantal leermiddelen verzon, die de jongen
had moeten koopen, dan zou zij van schoonmama
tien gulden te veel ontvangen, en die in haar
eigen zak steken!

Ik stond even puf. Toen betuigde ik haar, dat ik
zooiets bestis niet wou doen, en poogde aan haar
verstand te brengen, dat het gemeene bedriegerij
was.

Teiurgesteld ging het Chineesche vrouwtje weg.
Zij vond zooiets alleen een staaltje van slimheid
en zag het kwaad er absoluut niet van in...

Schrijfster is W. V. te Wettevreden.

K. S.

BOEKBESPREKING.

„Jaartallen, behoorende bij de geschiedenis
des Vaderlands“, voor de Christelijke Scholen,
door D. Wouters en J. Hoogwerf, 2e druk.
Eerste leerkring.

Groningen. — P. Noordhoff.

Een frisch boekje, dat een geneesmiddel kan zijn tegen
(onrechtmatige) Pietje-Best vrees. Geen overbodige jaar-
tallen zijn opgenomen en alles is gedaan om de leerstof
makkelijk en aantrekkelijk te maken. Op elke linker bladzij
staan vier jaartallen afgedrukt met groote, duidelijke letter
en op de rechter pagina weer de jaartallen, maar nu in
beeld gebracht. Deze methode van aanschouwelijk onder-
wijs lijkt mij even eenvoudig als praktisch. De illustraties
van R. Dozy zijn meereendeels sprekend en mooi van
teekening; soms wat al te drastisch (b.v. bij 1568);
enkele goed gekozen grotere platen en een pagina met
„goede woorden“ van groote mannen en vrouwen be-
sluiten het geheel. Het titel-vignet is leelijk en in strijd
met den inhoud van het aardige, alleszins aanbevelens-
waardige, boekje.

„Kleine Kerkgeschiedenis“, Leerboekje voor
de Geschiedenis van Kerk en Zending in
twee leerkringen, door H. Lankamp.
Groningen. — P. Noordhoff.

In 25 paragrafen wordt hier een overzicht gegeven
van de Kerkgeschiedenis volgens twee „leerkringen“:
hoofdzaken en verduidelijkende aantekeningen, door
druk in grooter en kleiner lettertype onderscheiden.

Als korte inhoud van een grotere handleiding, even-
eens door den heer Lankamp geschreven, is het boekje
een geschikt compendium van leerstof; het kan, naar
de bedoeling van den Schrijver, echter ook op zichzelf
als leerboekje worden gebruikt.

Naast mededeeling van feiten vinden we overal korte
beschouwing en verduidelijking. Niet het minst hierom
mag deze „Kleine Kerkgeschiedenis“ verdienstelijk wor-
den genoemd.

„Nederlandsch Leesboek voor de Christe-
lijke Scholen“, door D. Wouters en F. André.

Van deze bekende serie zond de Uitgever, P. Noordhoff,
Groningen, ons het 4e, 6e en 10e deeltje, blijkbaar als
vertegenwoordigers van de serie voor verschillende leef-
tijden. Het 4e deeltje bevat aardige vertelseltjes en
verries voor jongere kinderen, rijk met pittige prentjes
geïllustreerd; het 6e stuk mikt al wat hooger, en het
10e zou een geïllustreerde bloemlezing genoemd kunnen

worden. De inhoud van elk der deeltjes is kleurig ge-
varieerd en naar den smaak der leerlingen gekozen.
Alleen lijkt mij de scandeering van vele der verzen,
zelfs al in het 4e deeltje voorkomend, een ongewenscht
element. Dat is misschien goed in leesboeken voor
middelbare scholen, misschien dan nog met een vraag-
teeken, maar zeker niet in boeken, bestemd voor jongere
scholieren. 't Is te moeilijk voor ze, omdat zulke scansie,
zonder inzicht in verstechniek, niet te begrijpen is en
das mechanisch geleerd worden moet. En met verste-
chniek komen we toch jonge kinderen nog niet
lastig vallen.

Overigens hebben we voor de keurige, leerzame, zorg-
vuldig samengestelde serie niets dan lof.

Eindelijk ontvingen we van de serie „Voordracht-
kunst“ onder leiding van Dr J. v. d. Valk (uitgave van
de Hollandia-Drukkerij, Baarn): „de neef uit Bremen“,
„Mercadet“, „De belachelijke precieusen“, „De Goudmijn“.

C. T.

Jachin's Boekbeoordeling.

We vestigen de aandacht van onze lezers op het
verslag der commissie van Jachin's boekbeoordeling,
dat, onder redactie van Dr J. A. Tazelaar te Rotterdam,
dezer dagen verscheen. Haar gewoonte getrouw heeft
de Zondagsschool-vereeniging „Jachin“ ook dit jaar
weer een zorgvuldige boekenschouw gehouden over
alles wat op het gebied van lectuur voor kinderen
aan de markt is gekomen en van dien boekenschouw
geeft ze bij monde van den redacteur uitvoerig verslag.

Aan de besprekingen, gerangschikt naar uitgever en
prijs, gaan vooral een aantal korte opmerkingen over
de eischen, die aan kinderlectuur te stellen zijn, over
algemeen voorkomende fouten: „de gecompliceerde
denoden“, „het gelukkige ongeluk“ e.d., over nieuwe
gegevens, de wijze van illustreeren enz. En dan volgen
de recensies, conscientieus, zooals we dat van „Jachin“
gewoon zijn, den nadruk leggend op wat de hoofzaak
is, het principiele, maar intusschen niet veronacht-
zame de andere factoren, die bij objectieve critiek
in het geding komen.

„Jachin“ heeft met deze boekbeoordeling weer een
voortreffelijk werk gedaan, dat dankbare waardeering
verdiend ook buiten den kring, dien de vereeniging
heeft willen dienen. Juist ter zake van de veelvuldige
kinderlectuur hebben we een betrouwbare gids nood-
ig, die ons den weg wijst en onze keuze kan leiden,
en ieder, die van wat op dit gebied verschijnt op de
hoogte wil of moet zijn, kan zich met het volste
vertrouwen naar het hier gegeven oordeel richten.
Er is voortdurend vraag naar voorlichting ter zake
van de lectuur voor kinderen, welnu, die wordt hier
overvloedig en op uitnemende wijze geboden. Het verslag
bepaalt zich uitsluitend tot het debiet van Christelijke
Uitgevers, maar ook aangaande wat over-talgemeen-
goede-lectuur heelen mag, is zekere keur alleszins ge-
wenscht. En „Jachin“ oordeelt ruim maar naar vasten
maatstal.

We wenschen de vereeniging, die al zooveel jaren
dit belangrijke werk verricht, met dezen nieuwen, ge-
lukkig geslaagden boekenschouw geluk en bevelen het
gebruik van dit verslag gaarne in zeer ruimen kring
aan. Men bestelle bij Jachin's bureau van uitgave,
adres den heer A. Verleur, Schoten, Haarlem.

C. T.

Zondagsschooluitgaven voor 't jaar 1924.
Nijkerk. — G. P. Callenbach.

Het ontvangen van de Zondagsschooluitgaven van
den heer Callenbach is een gebeurtenis. Elk boekje
wordt afzonderlijk ter hand genomen en bewonderd.
Het is een lust voor de oogen. Ook ditmaal is de
serie „Kersboekjes“, zooals ze vroeger genoemd werden,
huitengewoon goed geslaagd. Er wordt, dat is bij het
inzien dadelijk duidelijk, veel zorg aan de uitgave be-
steed, en het hooge doel nagestreefd: ieder jaar be-
ter! Nu, een verbetering achten wij het breeder maken
der boekjes. De prijs is zeer matig, en bij het koopen
bij grotere getallen zelfs zeer gering. Het is in een
korte aankondiging als deze niet mogelijk op elk boekje
afzonderlijk de aandacht te vestigen; wie weten wil
hoe de inhoud is en welke het meest voor onze
Zondagsscholen geschikt zijn, raden wij aan de recen-
sies van Jachin aan te vragen, zoo men ze nog niet
ontving. Wij vestigen gaarne de aandacht op „Het
engeltje van Kampong Rhanka“ door Jac. Hazewoet;
het is het eenigst zedingsboekje, dat erbij is; voor uit-
deeling is het bijzonder geschikt. Het plaatje, waar-
op het „engeltje“ een paar bananen krijgt, lijkt wel
wat erg Westersch; de inhoud is pakkend. Het is niet
noodig alle boeken de revue te laten passeeren; onze
Zondagsschoolonderwijzers en onderwijzeressen moeten
zich maar haasten, om de Winterbloemen aan te vra-
gen, waarin alle 44 nieuwe uitgaven zijn opgeno-
men, dan zullen zij gewaar worden, dat er ruime
houze is.

J. D. WIELENGA.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Beetsum: W. B. v. d. Vegt te Drachtster-Compagnie.
Doelmechem: Dr S. P. Dee, Dringeloo.
Delft: cand. P. H. van Dijk te Boskoop.
Oudekerk: A. B. W. M. Kok te Wommels.
Pijnacker-Nootdorp: cand. P. Prins te Hilversum.

Bedankt voor:

Buitenpost: J. C. Aalders te Batavia.
De Lier: E. A. den Boef te Krinningen.
Driessum: H. Boswijk te Gaast.
Grijsakerk (Gr.): H. v. d. Zanden te Wapenveld.
H.-L.-Ambacht: E. J. van Voorst te Kootwijk.
Zuidhorn: P. Bos te Stadskanaal.

Intrede te:

Oppeidoes: cand. W. Seinen, Tekst Col. 4:3.

Afscheid van:

Woubrugge: W. M. te Cointre, Tekst Petr. 1:24 en 25.

— Candidaten tot den H. Dienat. Voor de classis
Middelburg van de Geref. Kerken deed met goed gevolg pra-
paratoir-examen de heer M. Wielenaker, van Koudekerke,
en de mitiden beroepbaar gesteld. Hij zal gaarne een beroep
in overweging nemen.

— Emeritaat. De J. Dekker, predikant van de Geref.
Kerk van Kollum (Fr.), die 10 Jan. 1925 zijn 40-jarige
ambtsbediening hoopt te herleken, heeft tegen 22 Jan. a.s.
zijn emeritaat aangevraagd.

— De classis Middelburg heeft Woensdag 11. De L. Bouma,
oudste predikant van de Geref. Kerk van Middelburg, overvol
emeritaat verleend. Tragisch, dat juist dien dag zijn ocht-
genoote in den onderdom van 59 jaar ontlep.

— De P. Bos. De P. Bos, predikant der Geref. Kerk
van Stadskanaal, die voor het beroep naar Zuidhorn bedankte,
is benoemd tot directeur van de stichtingen te Wagenborgen,
in de plaats van den heer Magendans, die met 1 Mei a.s.
met pensioen hoopt te gaan.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Kornhorn: C. v. d. Zaal te Deventer en J. Zuidema te 's Gra-
vendaal.
Woerden: P. de Groot te Rotterdam en J. W. Geels te
Apeldoorn.
Ummiden: T. A. Bakker te Sliedrecht en G. Salomons te
Amersfoort.
Zaandam: L. H. v. d. Meiden te Dordrecht en P. de Smit
te Nieuwe-Pekela.
Zest: K. Groen te Zwijndrecht en G. Salomons te Amers-
foort.

Beroepen te:

Boogveen: A. H. Hilbers te Enschede.
Stoenvijk: cand. K. G. van Smeden te Zwolle.

Intrede te:

Doornburg: J. v. d. Vegt, Tekst 2 Petr. 1:9.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Charlois: A. de Blois te Vlaardingen en H. Kleviet Jr.
te Veenendaal.
Werkendam: A. de Blois te Vlaardingen en J. Praange
te Barmveld.

Bedankt voor:

Moercapele en Grand-Rapids (N.A.): A. de Blois te Vlaar-
dingen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Assen (Vereen. v. Chr. Belangen): J. C. Koningsbergen te
Blakzijl.
Bleiswijk: cand. M. Ottevanger te Rotterdam.
Dinteloord en Prinseland: F. v. Asch te Den Ham.
Oost-Vlieland: P. A. C. Douwes Jz. te Oudenkeppel (Gld.).
Rouveen: J. J. Timmer te Ermelo.
Rijnsburger (toez.): A. A. Dönzelmann te Workum.
Siddelaren: G. Teunissen te Otterdam.
Vollenhove (toez.): H. P. Stegenga te Langweer e.a.

Aangenomen naar:

Hoogvliet: cand. A. W. M. Ode te Rijswijk (Z.-H.).
Schoonhoven (vac.-W. Wesseldijk): W. Deur te Zegveld (bij
Woerden).
Winschoten (Evangelisatie): H. Eymhuis, cand. te Groningen.

Bedankt voor:

Arnhem: J. Japchen te Haamstede.
Bunschoten: G. Elzenga te Boskoop.
Purmerend: G. v. Duyl te Aarn.
Rilland-Bath (toez.): Dr W. D. v. Wijnngaarden te Voorschoten.

Intrede te:

Colmschate: Dr H. P. Rogar, Tekst Rom. 1:10.
Ferwerd: A. A. Tonaboe, Tekst 2 Cor. 5:2b.
Gaast en Ferwerde: Joh. P. Snoep, Tekst 2 Cor. 4:7.
Hemelum: J. H. G. Stap, Tekst Mark. 16:15c.
Nieuwe-Pekela: cand. S. A. v. Hoogsteden, Tekst 1 Cor. 1:9.
Santpoort (Gestichtsgemeente): H. Visser, Tekst Joh. 6:68
en 69.

Afscheid van:

Kethel: A. N. Tonsbeek, Tekst 1 Cor. 2:2.

ADVERTENTIËN.

Zoo juist begon de
DERDE JAARGANG
VAN
**DE HONGAARSCHE
HERAUT**

Dit blad verschijnt elke
maand en geeft geillu-
streerde artikelen over
het ontwakende Gere-
formeerde leven
in Hongarije.

ALLE BATEN VAN DIT BLAD
komen den Geref. Persarbeid
in Hongarije ten goede. Die
Persarbeid heeft dringend
behoefte aan den steun
van de Nederlandsche broe-
ders en zusters. Om ieder
in de gelegenheid te stellen
deze goede zaak te steu-
nen, is de abonnements-
prijs gesteld op

slechts f 1.— per jaar.

Men geve zich nu op als
abonné bij den Uitgever

J. M. KOK te Kampen

N.V. „REFORM“
Dir. E. BOERMA
Groningen — Amsterdam
Weerstraat 58 — Nieuw 70
Dames en Heeren-
kleedermakerij
Coupeurs door het ge-
heele land te verblijden.

Afscheidswoord Dr Gunning

VERSCHEENEN:

BERGLUCHT

Woord van afscheid bij het
neerleggen zijner Evangelie-
bediening in de Ned. Herv. Kerk,
den 2en November 1924 uitge-
sproken te Scrooskerke (W.)

DOOR

Dr J. H. GUNNING J.Hz.

Alom te bekomen in den Boek-
handel en na toezending van
f 0.25 bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE
te Goes.